

Innst. S. nr. 277

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

Dokument nr. 8:89 (2004-2005)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm, Torbjørn Andersen og Per Sandberg om å gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner i utlendingsforskriften innen 1. juli 2005."

Forslagsstillerne viser til at Regjeringen med virkning fra 1. januar 2005 har endret utlendingsforskriften slik at det nå er gjort unntak for krav om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner. En konsekvens av dette er at det nå er fritt frem for utenlandsk arbeidskraft på skip i fart på norskekysten.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Ruth Stenersen og Anita Apelthun Sæle, og fra Senterpartiet,

lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til behandlingen av skipsfartsmeldingen "Vilje til vekst - for norsk skipsfart og de maritime næringer", St.meld. nr. 31 (2003-2004) og til Innst. S. nr. 267 (2003-2004).

Komiteen er kjent med at Regjeringen med virkning fra 1. januar 2005 har endret forskrift til utlendingslovens § 6 slik at utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrerte skip som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner er unntatt fra kravet om arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti uttaler i Innst. S. nr. 267 (2003-2004) følgende om endringer i utlendingsforskriftens § 8 om krav om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg mellom norske havner:

"Etter medlemene i komiteen frå Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti sitt syn vil Regjeringa sitt opplegg undergrave norsk innanriks skipsfart. Desse medlemene er difor mot den varsla endringa. Desse medlemene fremmer fylgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa stoppe forslag til endringar av utlendingsforskrifta om arbeidsløyve for utanlandske mannskap på utanlandske skip i norsk innanriksfart."

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til Innst. S. nr. 267 (2003-2004) der det framgår at Framstegspartiet og Senterpartiet ville konkludere i denne saka etter at høyringsrunden vedkomande forskriftsendringar var avslutta. Denne medlemen er oppteken av å sikre norske sjøfolk på norske skip. Denne medlemen er uroleg for konsekvensen av Regjeringa si forskriftendring av 1. januar 2005, og meiner Regjeringa burde føreteke naudsynte vurderingar før ein endra forskriftene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti og Senterpartiet, foreslår i tråd med mindretallsforslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti at forskriften gjeninnføres fra 1. januar 2006. Flertallet har merket seg at det er et mulig behov for å presisere at internasjonale cruiseskip som anløper Norge ikke skal omfattes av forskriften og ber departementet vurdere dette.

Flertallet ber departementet redegjøre for arbeidet med gjeninnføring av forskriften i budsjettproposisjonen for 2006 som legges fram i oktober.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen 1. januar 2006 gjeninnføre kravet om arbeids- eller oppholdstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti registrerer at det er fremkommet flere kritiske innsigelser og sterke reaksjoner mot forslaget i Dokument nr. 8:89 (2004-2005). Disse medlemmer viser spesielt til reaksjonene fra Norges Rederiforbund, Sjømannsorganisasjonenes Fellessekretariat og Fraktestøttes Rederiforening, Utenriksdepartementet og brev (vedlagt) fra statsråd Erna Solberg.

Disse medlemmer viser til at Norges Rederiforbund i møter og i brevs form, har fremmet til dels meget urovekkende og sannsynlige konsekvenser av forslaget som krever bredere vurderinger. Disse medlemmer vil også vise til at Sjømannsorganisasjonenes Fellessekretariat ikke deler de samme analysene som Norges Rederiforbund.

Disse medlemmer finner det problematisk at Norges Rederiforbund, Fraktestøttes Rederiforening og Sjømannsorganisasjonenes Fellessekretariat til de grader opptrer som motpoler, vedrørende konsekvensene av gjennomføring av forslaget intensjoner.

Med denne bakgrunn finner disse medlemmer det riktig å vedlegge forslaget protokollen, men samtidig oppfordre til at partene i fellesskap finner frem til de reelle og faktiske konsekvenser av forslaget. Disse medlemmer ber i tillegg Regjeringen bistå på egnet måte, slik at fakta kommer frem i denne sammenheng.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Dokument nr. 8:89 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm, Torbjørn Andersen og Per Sandberg om å gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner - vedlegges protokollen."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Dokument nr. 8:89 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm, Torbjørn Andersen og Per Sandberg om å gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner - vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen innen 1. januar 2006 gjeninnføre kravet om arbeids- eller oppholdstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 13. juni 2005

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Signe Øye
ordfører

Vedlegg

Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, mottatt 1. juni 2005

Dokument nr. 8:89 (2004-2005) - Forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm, Torbjørn Andersen og Per Sandberg

Jeg viser til brev av 24. mai 2005 fra Kommunalkomiteen.

Vedlagt brevet fulgte Dokument nr. 8:89 (2004-2005) - Forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm, Torbjørn Andersen og Per Sandberg:

"Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på skip under fremmed flagg i fart med last og passasjerer mellom norske havner i utlendingsforskriften innen 1. juli 2005."

Utlendingsforskriften ble endret fra 1. januar 2005 slik at utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrert skip som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner er unntatt fra kravet om arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse. Denne avgjørelse ble tatt etter en grundig gjennomgang av den faktiske situasjonen på området samt uttalelser i høringsrunden.

Utlendingsregelverket omtalte tidligere ikke eksplisitt utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrerte skip som trafikkerer norske havner. Som påpekt i dokument 8-forslaget, kreves det arbeidstillatelse for utlending som skal arbeide i Norge. Det var imidlertid usikkerhet mht. om kravet til arbeidstillatelse gjaldt for utenlandske sjømenn på utenlandsregistrerte skip som går fast eller mer sporadisk mellom norske havner. Det har imidlertid vært en klar forståelse at man ikke krever arbeidstillatelse for sjøfolk på utenlandsregistrerte skip som anløper norsk havn og tar om bord gods eller passasjerer for deretter å forlate norsk havn. Kravet til arbeidstillatelse var således vanskelig å håndheve, og det var behov for å regulere dette nærmere.

To alternative forslag til regulering av situasjonen ble sendt på høring. På bakgrunn av høringsinnspillene, sett sammen med Norges internasjonale forpliktelser, ble det besluttet å innføre et generelt unntak fra kravet om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrerte skip som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner. Dette var også den mest prakti-

serbare løsningen, da det ellers vil være vanskelig stille opp et skille mellom situasjoner der kravet til arbeidstillatelse skulle håndheves og der det ikke skulle håndheves. Et krav om arbeidstillatelse vil også lett kunne omgås ved at skipet tilpasser seilingsmønsteret etter regelverket, da det ikke er adgang til å innføre et generelt krav om arbeidstillatelse for alle utenlandsregistrerte skip som anløper norsk havn.

Det er lagt vekt på at Norge har internasjonale forpliktelser å ivareta bl.a. flaggstatsprinsippet. Det er også viktig av hensynet til norsk skipsfart i internasjonal trafikk å praktisere fri utveksling av skipsfartstjenester. Et krav om arbeidstillatelse for bemanning på utenlandsk skip, kan oppfattes som en restriksjon i forhold til prinsippet om fri adgang til transportmarkedene.

Norges forpliktelser iht. EØS-avtalen om adgang for skip og mannskap i innenriksfart medfører at det vil være vanskelig å gjennomføre et eventuelt krav om arbeidstillatelse med tilsiktet virkning. Ved utvidelsen av EU 01.05.2004 med de baltiske land og de to store skipsregisterlandene Kypros og Malta ble dette forhold ytterligere forsterket.

Når det gjelder konsesjonspliktig passasjertransport reguleres dette i forskrift fra Samferdselsdepartementet. Mannskap skal være lønnet i samsvar med norsk tariffavtale når det brukes anbud. Det er også krav om at mannskap/personell på passasjerskip i rutefart på norske havner som skal rettlede passasjerene i beredskaps- og nødssituasjoner må beherske engelsk og et skandinavisk språk i henhold til forskrift fra Sjøfartsdirektoratet. Dessuten vil mannskap som arbeider over halvparten av året i Norge som hovedregel være skattepliktig til Norge. Samlet innebærer dette at for skip i passasjerfart vil utenlandsk mannskap på utenlandske skip være underlagt samme vilkår som mannskap på norske skip. Skipsfarten reguleres altså på flere områder enn på det utlendingsrettslige. Krav til arbeidstillatelse er m.a.o. ikke det eneste regulerende virkemiddel vi har.

Avslutningsvis vil jeg peke på at stortingsrepresentantenes forslag vil innebære ikke ubetydelige kostnader for politiet knyttet til kontroll og håndheving.

